

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย

วรรณคดี

และ

วรรณกรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

ผู้เรียบเรียง

รศ. ดร.สุชาติ เกษมณี

ผู้ตรวจ

รศ. ดร.ฉัตรชัย อธิเกียรติ

ผศ. ดร.ระพีณ ชูชื่น

ผศ.อภาภรณ์ ดิษฐเล็ก

บรรณาธิการ

ดร.วลัยพรรณ อ้วนนาแวง

กศ.บ. (ภาษาไทย), ศศ.ม. (การสอนภาษาไทย), ประ.ด. (ภาษาไทย)

ค.บ. (ภาษาไทย-เทคโนโลยีการศึกษา), ค.ม. (การสอนภาษาไทย), ประ.ด. (หลักสูตรและการสอน)

ศษ.บ. (การประถมศึกษา), ค.ม. (การประถมศึกษา), Ph.D. (Human Resource Development)

กศ.บ. (ภาษาไทย) เกียรตินิยม, กศ.ม. (ภาษาไทย)

ค.บ. (ภาษาไทย), ค.ม. (นิเทศการศึกษาและพัฒนาหลักสูตร), ประ.ด. (บริหารการศึกษา)

จัดพิมพ์โดย บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

ฝ่ายการตลาด, ฝ่ายผลิตและจัดส่ง, ฝ่ายการเงินและบัญชี : ๖๕/๑๐๕ หมู่ ๑ ซ.พระแม่การ์ณย์ ต.บ้านใหม่ อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี ๑๑๒๐๐ โทร. ๐ ๒๕๔๔ ๕๔๔๕, ๐ ๒๕๔๔ ๕๕๕๓, ๐ ๒๕๖๑ ๔๕๔๐-๒ โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๕๕๕๓, ๐ ๒๕๔๒ ๒๓๑๑

ฝ่ายวิชาการ : ๔๗/๑๒๒ อ.เทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐ โทร. ๐ ๒๕๕๔ ๔๔๔๔-๒๐, ๐ ๒๕๕๓ ๔๖๖๔-๕ โทรสาร ๐ ๒๕๔๖ ๒๕๒๓

ปีที่พิมพ์ ๒๕๖๗

พิมพ์ครั้งที่ ๑

จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม

ISBN 978-616-07-2623-3

ราคา ๕๒ บาท

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

ลิขสิทธิ์เป็นของบริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

คำนำ

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย **วรรณคดีและวรรณกรรม ๑** ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เรียบเรียงขึ้นตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑

หนังสือเล่มนี้ปรับปรุงเนื้อหา สอดแทรกความรู้เสริมให้ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ซึ่งเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking) เพื่อให้ผู้เรียนมีวิจาร์ณญาณ การวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหา การประเมิน การตัดสินใจ และการสร้างสรรค์ รวมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ด้านภาษาไทยด้วยการบูรณาการโดยใช้**โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)** เป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงให้ผู้เรียนได้มองเห็นสภาพแวดล้อมใกล้ตัว ปัญหาของชุมชน สังคม หรือประเทศชาติ และแนวทางการป้องกันแก้ไข ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาหรือใช้ในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นในโลกแห่งอนาคตได้ ซึ่งเป็นสมรรถนะสำคัญในศตวรรษที่ ๒๑

หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเรียนเล่มนี้จะมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาแบบองค์รวมทั้งด้านความรู้ ทักษะ กระบวนการ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ อีกทั้งอำนวยความสะดวกต่อครูผู้สอนที่จะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพและบรรลุเป้าหมายของหลักสูตร

ฝ่ายวิชาการ บริษัท สำนักพิมพ์เอมพันธ์ จำกัด

คำอธิบายรายวิชา

รายวิชาพื้นฐาน วรรณคดีและวรรณกรรม ๑
ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
เวลา ๑๐๐ ชั่วโมง

บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรองสำหรับเด็ก อย่างเช่น นิทาน เรื่องสั้น ปริศนาคำทาย บทร้องเล่น บทอาขยาน และบทร่ายกรอง และยังสามารถท่องจำบทอาขยานสั้น ๆ ตามที่กำหนดหรือตามความสนใจของนักเรียน โดยใช้ทักษะทางภาษา ไม่ว่าจะเป็นการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน เพื่อให้เข้าใจและเห็นคุณค่าของวรรณคดี วรรณกรรม และภูมิปัญญาทางภาษาอันเป็นมรดกของชาติ และนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ตารางวิเคราะห์โครงสร้างสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด
หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน วรรณคดีและวรรณกรรม ๑ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่	เนื้อหา	ความสอดคล้องกับสาระ มาตรฐาน และตัวชี้วัด	
		สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม	
		มาตรฐาน ท ๕.๑	
		ป. ๑/๑	ป. ๑/๒
๑	จากหัวถึงเท้า	✓	
๒	สิ่งแวดล้อมรอบตัวฉัน	✓	
๓	สื่อสารสายใยในครอบครัว	✓	
๔	เพื่อนของฉัน	✓	
๕	ที่โรงเรียน	✓	✓
๖	กระต่ายกับเต่า	✓	
๗	ชาติไทยของเรา	✓	✓

แนะนำหนังสือเรียน

หนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐาน ภาษาไทย **วรรณคดีและวรรณกรรม ๑** ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ เล่มนี้มีย่อประกอบที่สำคัญดังนี้

● **ตัวชี้วัด**

คือ สิ่งที่กำหนดให้รู้ว่่านักเรียนควรรู้อะไรทำอะไรได้ และคุณลักษณะที่พึงเกิดขึ้นกับนักเรียนตามเป้าหมายของหลักสูตร

● **สาระการเรียนรู้**

คือ ขอบข่ายเนื้อหาสาระที่นักเรียนจะได้เรียนในหน่วยการเรียนรู้ นั้น ๆ

● **สาระสำคัญ**

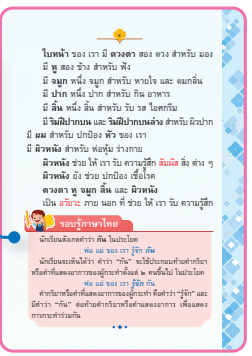
คือ ความคิดสำคัญซึ่งเป็นแนวในการผูกเรื่องหรือความคิดอื่น ๆ ที่สอดแทรกอยู่ในเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

● **รอบรู้ภาษาไทย**

คือ การสอดแทรกความรู้ มุมมอง แนวคิดที่ทันสมัยในประเด็นต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กันระหว่างเนื้อหา ซึ่งนักเรียนและครูผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย เพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้แก่นักเรียน

● **กิจกรรมชวนคิด**

คือ คำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเห็น โดยใช้ภาพและคำถามปลายเปิดเพื่อให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ และหาคำตอบด้วยตัวเอง

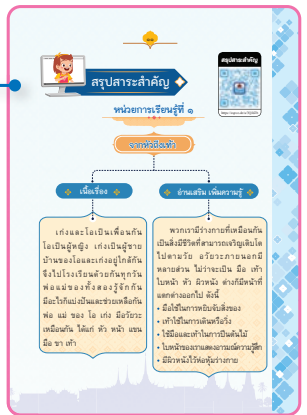
● **การนำเสนอเนื้อหา**

คือ การนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบ Infographic ในส่วนของเนื้อหาที่ยากหรือมีปริมาณมาก เพื่อให้นักเรียนเข้าใจง่าย

● **สรุปสาระสำคัญ**

คือ การสรุปสาระสำคัญท้ายหน่วยการเรียนรู้แบบ Infographic เพื่อให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและสามารถใช้ QR Code เข้าถึงและรับชม Motion Graphic ได้

● **กิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning), กิจกรรมเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Mini Project-Based Activity)**

คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการฝึกให้นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงเหมือนกับในชีวิตจริงอย่างมีระบบ โดยมีขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ๔ ขั้นตอน

● **ชวนคิดพิชิตคำถาม**

คือ คำถามที่ใช้ทบทวนความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนรู้ โดยการให้ตอบคำถามพัฒนาทักษะการคิดที่ช่วยส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน

สารบัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

จากหัวถึงเท้า

๑

- ๑ เนื้อเรื่อง โอ และ เก่ง ๓
- ๒ อ่านเสริม เพิ่มความรู้ ๔

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒

สิ่งแวดล้อมรอบตัวฉัน

๑๓

- ๑ เนื้อเรื่อง สิ่งแวดล้อมรอบตัวฉัน ๑๕
- ๒ อ่านเสริม เพิ่มความรู้ ๒๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๓

สื่อสานสายใยในครอบครัว

๒๔

- ๑ เนื้อเรื่อง สื่อสานสายใยในครอบครัว ๒๖
- ๒ อ่านเสริม เพิ่มความรู้ ๓๐

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๔

เพื่อนของฉัน

๓๔

- ๑ เนื้อเรื่อง เพื่อนของฉัน ๓๖
- ๒ อ่านเสริม เพิ่มความรู้ ๔๓

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕

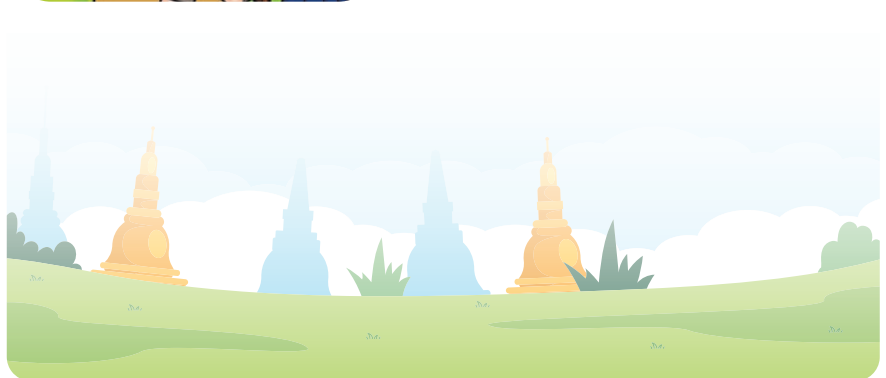

ที่โรงเรียน

๔๘

- ๑ เนื้อเรื่อง ที่โรงเรียน ๕๐
- ๒ ท่องจำบทอ่าน อาษยานหานไช ๕๔
- ๓ อ่านเสริม เพิ่มความรู้ ๕๕

หน่วยการเรียนรู้ที่

๖

กระต่ายกับเต่า

๖๑

๑	นิทานเรื่อง กระต่ายกับเต่า	๖๓
๒	อ่านเสริม เพิ่มความรู้	๖๙

หน่วยการเรียนรู้ที่

๗

ชาติไทยของเรา

๗๔

๑	เนื้อเรื่อง ชาติไทยของเรา	๗๖
๒	ท่องจำบทอ่าน อายานซานไซ	๘๒
๓	อ่านเสริม เพิ่มความรู้	๘๓

บรรณานุกรม

๘๘

หน่วยการเรียนรู้ที่

๑

จากหัวถึงเท้า

สาระที่ ๕ วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท ๕.๑ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ตัวชี้วัด ท ๕.๑ ป.๑/๑ บอกข้อคิดที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมร้อยแก้วและร้อยกรอง สำหรับเด็ก

สาระการเรียนรู้

สาระสำคัญ

- ◆ เนื้อเรื่อง โอ และ เก่ง
- ◆ อ่านเสริม เพิ่มความรู้

ร่างกายของเราประกอบด้วยอวัยวะจำนวนมาก ทุกคนมีอวัยวะที่เหมือนกันและอยู่ในตำแหน่งเดียวกัน แต่จะมีลักษณะที่แตกต่างกันไป เช่น บางคนดวงตากลมโต บางคนดวงตาสีเขียว บางคนผมดก บางคนผมบาง แม้อวัยวะแต่ละส่วนจะทำหน้าที่แตกต่างกัน แต่ทุกส่วนต่างก็ล้วนมีความสำคัญ

กิจกรรมชวนคิด

เพื่อน ๆ มองดูสิ
ว่าในรูปมือวัยอะไรบ้าง

โอ และ เก่ง

ฉัน ชื่อ โอ เธอ ชื่อ เก่ง
โอ และ เก่ง เป็น เพื่อน กัน
บ้าน ของ เรา อยู่ ซอย เดียว กัน
บ้าน ของ เรา อยู่ ใกล้ กัน

สวัสดีค่ะ ฉันชื่อโอ

สวัสดีครับ ผมชื่อเก่ง

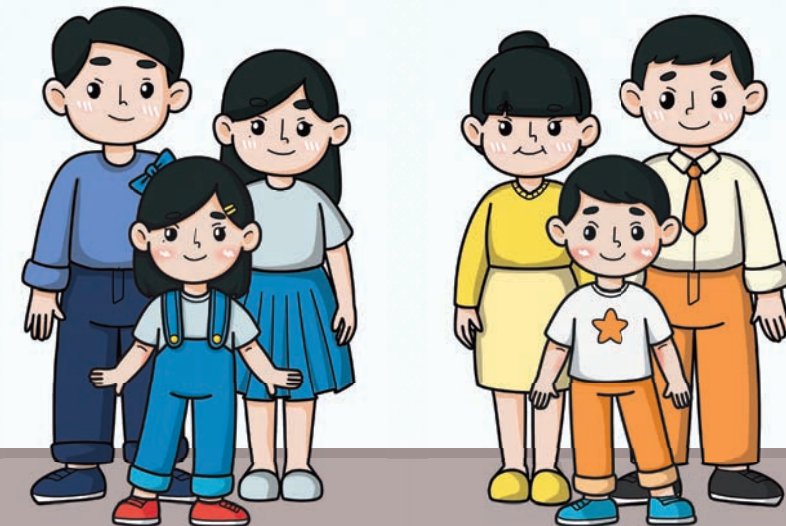

พ่อ แม่ ของ เรา รู้จัก กัน
บ้าน ของ เรา มี อะไร ก็ แบ่งปัน ให้ กัน
บ้าน ของ เรา ต่าง ช่วยเหลือ กัน
พ่อ ของ โอ ใจดี
พ่อ ของ เก่ง ใจดี
แม่ ของ โอ ใจดี
แม่ ของ เก่ง ใจดี

โอ เป็น ผู้หญิง เก่ง เป็น ผู้ชาย
แม่ เป็น ผู้หญิง พ่อ เป็น ผู้ชาย
พ่อ แม่ ของ โอ เก่ง มี หัว
พ่อ แม่ ของ โอ เก่ง มี หน้า
พ่อ แม่ ของ โอ เก่ง มี แขน
พ่อ แม่ ของ โอ เก่ง มี มือ
พ่อ แม่ ของ โอ เก่ง มี ขา
พ่อ แม่ ของ โอ เก่ง มี เท้า

เรา พบ กัน ทุก วัน
 เรา เดิน มา โรงเรียน ด้วย กัน ทุก วัน
 เรา เดิน ไป บ้าน ด้วย กัน ทุก วัน
 เรา เดิน ด้วย กัน อย่าง มี ความสุข ทุก วัน

ฝึกอ่านประโยค

โอ และ เก่ง เป็น เพื่อน กัน

บ้าน ของ เรา อยู่ ใกล้ กัน

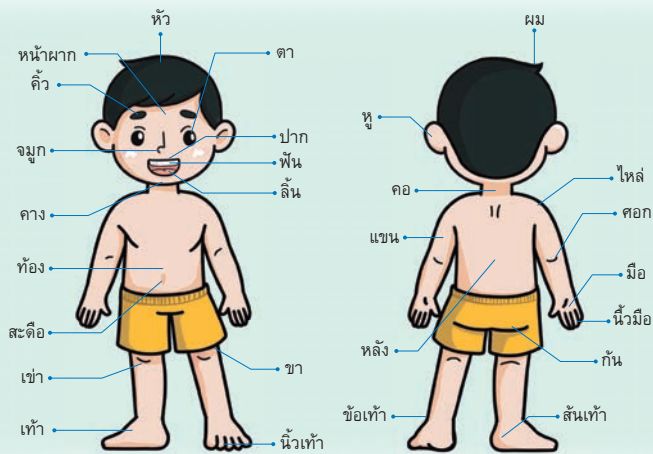
เรา เดิน มา โรงเรียน
 ด้วย กัน ทุก วัน

เรา เดิน ด้วย กัน อย่าง มี
 ความสุข ทุก วัน

อ่านเสริม เพิ่มความรู้

พวกเราทุกคนจะ **เจริญ** เติบโต ไปตาม **วัย**
 พวกเรามีร่างกายที่เหมือนกัน
 ร่างกายมีความ **สำคัญ** ในการทำสิ่งต่าง ๆ
มือ ของเรา แต่ละข้างมี นิ้ว ห้า นิ้ว
เท้า ของเรา แต่ละข้างมี นิ้ว ห้า นิ้ว
 เราใช้ **มือ** หยิบของเข้าปาก
 เราใช้ **เท้า** ในการเดิน วิ่ง
 เราใช้ **มือ** และ **เท้า** พร้อมกัน
 ในการถือ จักรยาน ในการว่ายน้ำ
 ในการตี ปิงปอง ในการปีน ต้นไม้

ใบหน้าของเรา มี **ดวงตา** สองดวง สำหรับมอง
 มี **หู** สองข้าง สำหรับฟัง
 มี **จมูก** หนึ่ง จมูก สำหรับหายใจ และดมกลิ่น
 มี **ปาก** หนึ่ง ปาก สำหรับกินอาหาร
 มี **ลิ้น** หนึ่ง ลิ้น สำหรับรับรส ไอศกรีม
 มี **ริมฝีปากบน** และ **ริมฝีปากล่าง** สำหรับผิวปาก
 มี **ผม** สำหรับปกป้องหัวของเรา
 มี **ผิวหนัง** สำหรับห่อหุ้มร่างกาย
 ผิวหนังช่วยให้เราได้รับความรู้สึก **สัมผัส** สิ่งต่าง ๆ
 ผิวหนังยังช่วยปกป้องเชื้อโรค
ดวงตา หู จมูก ลิ้น และ ผิวหนัง
 เป็น **อวัยวะ** ภายนอก ที่ช่วยให้เราได้รับความรู้สึก

รอบรู้ภาษาไทย

นักเรียนสังเกตคำว่า **กัน** ในประโยค

พ่อ แม่ ของเรา รู้จัก กัน

นักเรียนจะเห็นว่า คำว่า “กัน” จะใช้ประกอบท้ายคำกริยา หรือคำที่แสดงอาการของผู้กระทำตั้งแต่ ๒ คนขึ้นไป ในประโยค

พ่อ แม่ ของเรา รู้จัก กัน

คำกริยาหรือคำที่แสดงอาการของผู้กระทำ คือคำว่า “รู้จัก” และมีคำว่า “กัน” ต่อท้ายคำกริยาหรือคำแสดงอาการ เพื่อแสดงการกระทำร่วมกัน

คำศัพท์น่ารู้

คำ	อ่านว่า	ความหมาย
เจริญ	จะ-เร็น	เติบโต งอกงาม มากขึ้น
วัย	ไว	ช่วงอายุ
สำคัญ	สำ-คัณ	สิ่งที่มีคุณค่า มีประโยชน์
สัมผัส	สำ-ผัส	แตะต้อง โดนกัน กระแทกกัน
อวัยวะ	อะ-ไว-ยะ-วะ	ส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อวัยวะภายนอก หมายถึง อวัยวะที่เราสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า

กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้

“กิจกรรมนี้ ใช้อวัยวะส่วนใดกันนะ”

นักเรียนสังเกตรูปภาพว่าเป็นการทำกิจกรรมอะไร พร้อมทั้งระบุว่าใช้อวัยวะส่วนใดบ้าง

กิจกรรม

อวัยวะ

สรุปสาระสำคัญ

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑

จากหัวถึงเท้า

เนื้อเรื่อง

อ่านเสริม เพิ่มความรู้

เก่งและโอเป็นเพื่อนกัน โอเป็นผู้หญิง เก่งเป็นผู้ชาย บ้านของโอและเก่งอยู่ใกล้กัน จึงไปโรงเรียนด้วยกันทุกวัน พ่อแม่ของทั้งสองรู้จักกัน มีอะไรก็แบ่งปันและช่วยเหลือกัน พ่อ แม่ ของ โอ เก่ง มีอวัยวะเหมือนกัน ได้แก่ หัว หน้า แขน มือ ขา เท้า

พวกเรามีร่างกายที่เหมือนกัน เป็นสิ่งมีชีวิตที่สามารถเจริญเติบโตไปตามวัย อวัยวะภายนอกมีหลายส่วน ไม่ว่าจะเป็น มือ เท้า ใบหน้า หัว ผิวหนัง ต่างก็มีหน้าที่แตกต่างออกไป ดังนี้

- มือใช้ในการหยิบจับสิ่งของ
- เท้าใช้ในการเดินหรือวิ่ง
- ใช้มือและเท้าในการปีนต้นไม้
- ใบหน้าของเราแสดงอารมณ์ความรู้สึก
- มีผิวหนังไว้ห่อหุ้มร่างกาย

สรุปสาระสำคัญ

https://eqrco.de/a/3QJd2b